

uspokojení s obsahem závěrečného listu, ztrácí toto prohlášení význam přijetí tím, že žalobkyně odmítá převzít závazek k dodávce v závěrečném listě naznačeného množství truhlářského smrkového zboží a k podpisu vzájemného závěrečného listu a prohlašuje, že očekává dodatek k závěrečnému listu. Se strany žalobkyně tudíž nedošlo k písemnému přijetí návrhu, obsaženého v závěrečném listě žalované strany na uzavření smlouvy o rozhodčím dle ustanovení §u 577 poslední odstavce c. ř. s., ani k přijetí mlčky ve smyslu čl. XIV. uvoz. zák. k c. ř. s., neboť dopisem ze dne 16. února 1926 byl závěrečný list vůbec pozastaven a k tomu žalovanou stranou samou uznán nikoliv již jako závěrečný list, nýbrž pouze jako listina, obsahující směrnice pro skoncování obchodu. Ježto rekursní soud vychází z tohoto názoru, jest zbytečným, by byly řešeny další otázky, zda domnělá smlouva o rozhodčím pozbyla účinnosti tím, že žalovaná strana dle tvrzení žalobkyně nezávadně přijala faktury opatřené zákonitou doložkou (§ 88 j. n.), a zda a pokud domnělá smlouva o rozhodčím nepřichází proto v úvahu, poněvadž se žaloba opírá o obchody, jež vůbec neměly za předmět zboží uvedené v závěrečném listě (smrkové truhlářské zboží).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Názor rekursního soudu, že nedošlo k platnému ujednání rozhodčí smlouvy pro nedostatek písemné formy, předpokládané v §u 577 třetí odstavce c. ř. s., jest správný, postačí tedy, bude-li stěžovatelka se svými vývody, jimiž nebyly vyvráceny stavu věci i zákonu vyhovující důvody napadeného usnesení, poukázána na odůvodnění napadeného usnesení, k němuž se dodává jen toto: Ustanovení §u 577 třetí odstavce c. ř. s. o písemnosti smlouvy rozhodčí nevyžaduje sice souhlasného prohlášení vůle stran, projeveného v jedné a téže listině, stačí i výměna jinakých vzájemných prohlášení, ale tato prohlášení musí býti zřejmá a určitá, tedy taková, by nebylo zapotřebí sporu a jednání, jimiž by bylo teprve zjistiti, co strany chtěly, a zda jejich shodnou vůlí bylo skutečně, by příslušnost z řádných soudů přenesena byla na rozhodčí soud. To právě chtěl přísný předpis §u 577 třetí odstavce c. ř. s. vyloučiti požadavkem písemné formy. Požadavek písemnosti stanovený v §u 577 c. ř. s. jest tedy podle účelu tohoto předpisu zároveň požadavkem zřejmosti. Tento předpoklad není v souzeném případě uskutečněn. To plyne z vývodů dovolacího rekursu samého, jenž tvrzení, že k písemné dohodě o soudu rozhodčím došlo, snaží se doličiti jenom obširným výkladem četných vzájemných dopisů stran, tedy způsobem, jenž jest nepochybným dokladem, že tu není zákonem předpokládané zřejmosti.

Čís. 6868.

Simultanní hypoteky.

Ustanovení §u 222 ex. ř. o náhradním nároku v případě nepoměrného účtování některé přednější pohledávky z jedné nemovitosti nemá

místa, kdyby zadnější věřitel nepřišel na řadu i při poměrném účtování všech předcházejících simultanních pohledávek.

(Rozh. ze dne 3. března 1927, R I 160/27.)

Při rozvrhu výtěžku za prodanou nemovitost vl. čís. 734 v T. žádala knihovni a spolu vymáhající věřitelka Spořitelna v K. zaplacení pohledávky 240.000 Kč s příslušenstvím, pro kterou byly spoluzavazeny ještě nemovitosti vl. čís. 67 a 730 v T., toliko z prodané nemovitosti vl. čís. 734. Vzhledem k tomu vznesl zadnější věřitel Stanislav R. po rozumu řu 222 poslední odstavec ex. ř. náhradní nárok pro pohledávku 48.000 Kč s příslušenstvím ohledně neprodaných nemovitostí vl. čís. 67 a 730. V pořadí mezi zmíněnou pohledávkou Spořitelny v K. a pohledávkou Stanislava R-a účtovány z prodané nemovitosti pohledávky eráru 563.114 Kč 79 h též simultanně na nemovitostech vl. č. 67 a 730 váznoucí, ale ohledně nich Stanislav R. náhradního nároku nevznesl. Soud první stolice vyšetřiv berní odhadní hodnoty simultanně zavázaných nemovitostí násobkem pozemkové, pokud se týče třídní domovní daně podle řu 1 první odstavec čís. 1 a 3 min. nař. ze dne 10. července 1897, čís. 174 ř. zák., — při čemž se podotýká, že prodaná nemovitost vl. č. 734 totiž stavení čís. pop. 468 jest továrna, — přiznal Stanislavu R-ovi náhradní nárok na nemovitostech vl. č. 67 a 730 pro celou jeho pohledávku s odůvodněním, že při poměrném účtování pohledávky Spořitelny v K. připadlo by podle berních hodnot na uvedené spoluzavazené, ale neprodané nemovitosti 191.474 Kč 48 h, tedy tolik, že by tu byla úhrada pohledávky Stanislava R-a. K mezipohledávkám eráru při tomto výpočtu a přiznání náhradního nároku první soud nepřihlížel. V r e k u r s u do tohoto bodu rozvrhového usnesení prvního soudu vlastníci nemovitostí vl. č. 67 a 730 mimo jiné zejména uvedli, že první soud opomenul přihlížeti k mezipohledávkám eráru a jejich příslušenství a že nevyšetřil, zdali také při poměrném účtování těchto mezipohledávek by se na pohledávku Stanislava R-a z nejvyššího podání ještě dostalo a zdali tedy tento věřitel neúměrným účtováním pohledávky Spořitelny v K. přichází ke škodě, což jest podmínkou náhradního nároku podle řu 222 ex. ř., a dále uvedli, že výpočet berních odhadních hodnot prvním soudem pro přiznání náhradního nároku a jeho výše neodpovídá ustanovením min. nařízení ze dne 10. července 1897, čís. 174 ř. z. zejména co se týče odhadní hodnoty továrny č. pop. 468 (§ 2 uvedeného nařízení). R e k u r s n í s o u d vyhověl rekursu a odůvodnil v napadeném usnesení nepřiznání náhradního nároku Stanislavu R-ovi tím, že zbytek nejvyššího podání po odečtení přednostních nároků a poměrné části pohledávky Spořitelny v K. na nemovitost vl. čís. 734 podle výpočtu prvního soudu připadající jest vyčerpán mezipohledávkami eráru, takže Stanislav R. nepoměrným účtováním pohledávky Spořitelny v K. není prý zkrácen a proto mu náhradní nárok nepřísluší. Při tom rekursní soud vycházel z názoru, že mezipohledávky eráru jest počítati v celé výši, protože Stanislav R. svůj náhradní nárok na neúměrné účtování těchto mezipohledávek neopřel. V d o v o l a c í m r e k u r s u do tohoto usnesení uplatňoval Stanislav R., že neprávem

počítány byly pohledávky eráru v celé výši místo poměrným toliko dílem, a zastával názor, že mu náhradní nárok přísluší bez ohledu na případné mezipohledávky.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů, pokud se týkalo náhradního nároku Stanislava R-a, a uložil prvému soudu, by o tomto nároku znovu rozhodl.

D ů v o d y:

K stanoviskům jednak v usneseních nižších soudů zaujatým, jednak v rekursech uplatňovaným jest uvésti toto: V §u 222 ex. ř. jest při simultánních pohledávkách stanoveno jako pravidlo poměrné zaplacení z nemovitostí společně zavázaných. Ustanovení o náhradním nároku v případě nepoměrného účtování přednější pohledávky z jedné nemovitosti má za účel chrániti zadnější věřitele před škodou. Zákon tímto ustanovením nikterak nezamýšlel poskytnouti zadnějším věřitelům nějaké výhody. Dotyčné ustanovení a náhradní nárok nemá tedy místa, kde zadnější věřitel i při poměrném účtování předcházejících simultánních pohledávek na řadu by nepřišel a proto nepoměrným účtováním škody netrpí, a bylo by výhodou zákonem nezamýšlenou, kdyby zadnější věřitel v takovém případě na příklad tím, že přednější věřitel náhradního nároku neuplatnil, chtěl nabýti a nabyt jako náhrady zástavního práva na nemovitosti, ohledně níž by mu při poměrném účtování zástavní právo připadnouti nemohlo. Z toho plyne, že nelze, jak učinil první soud, přiznati Stanislavu R-ovi náhradní nárok, aniž bylo zjištěno, že při poměrném účtování všech předcházejících simultánních pohledávek by tento zadnější věřitel přišel z nejvyššího podání na řadu. Pochybil tedy první soud, když náhradní nárok Stanislavu R-ovi přiznal, aniž přihlížel k mezipohledávkám eráru a když nezjistil, zdali by při poměrném účtování těchto pohledávek ještě na Stanislava R-a došlo. Nesprávný dle toho, co bylo uvedeno, jest také názor Stanislava R-a v dovolacím rekursu, že mu náhradní nárok náleží bez ohledu na mezipohledávky eráru. K pohledávkám těm jest přihlížeti a, dovolává-li se Stanislav R. pro odchylný svůj názor rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 1. října 1901 č. 13.609 GU n. ř. 1570, poukazuje se na to, že stanovisko v tomto rozhodnutí zastávané bylo v pozdějším rozhodnutí téhož soudu ze dne 6. listopadu 1906, č. 17.306, Právník 1907, str. 503 opuštěno a není sdíleno naukou (Neumann, § 222 ex. ř., Kornitzer: Studien zu Meistbostverteilungsverfahren, str. 29). Vzhledem k shora uvedenému nelze sdíleti ani stanovisko rekursního soudu, že mezipohledávky eráru při výpočtu, zdali Stanislav R. přišel by na řadu a zdali nepoměrným účtováním pohledávky Spořitelny v K. přichází ku škodě, jest bráti v jejich plné výši a nikoli poměrným dílem. Okolnost, že Stanislav R. svůj náhradní nárok neopřel též o nepoměrné účtování uvedených mezipohledávek, jest nerozhodna a nelze k ní v tomto případě zejména proto odkazovati, ježto z nejvyššího podání na pohledávky eráru nevypadalo ani tolik, kolik by činil peníz připadající na ně při poměrném jejich účtování. Dle toho nutno zkoumati a zjistiti, zdali a pokud by se z nejvyššího podání za prodanou nemovitost dostalo na

pohledávku Stanislava R-a při účtování všech předcházejících pohledávek, tedy i mezipohledávek eráru s jejich příslušenstvím, ovšem při účtování poměrném podle řádně vypočtených berních odhadních hodnot. Příslušenstvím mezipohledávek eráru se nižší soudy nezabývaly. Co se týče berních odhadních hodnot nutno přisvědčiti výtce rekurentů proti usnesení prvního soudu, že stanovení jich neodpovídá předpisům min. nařízení ze dne 10. července 1897, čís. 174 ř. zák. Ohledně nemovitostí podléhajících pozemkové dani a budov s třídní daní domovní použito sice správně uvedeného min. nařízení, ač i tu bylo po případě přihlížeti k předpisu posledního odstavce §u 1 zmíněného nařízení, ale ohledně továrny č. pop. 468 vl. č. 734 bylo na místě určení odhadní hodnoty jiné, totiž podle §u 2 tohoto nařízení. V uvedených směrech vyžaduje věc doplnění a proto nezbylo, než zrušiti napadené usnesení a zrušiti i usnesení prvního soudu v části týkající se náhradního nároku s poukazem, by o tomto nároku bylo podle shora uvedených zásad na novém podkladě znova rozhodnuto.

Čís. 6869.

Přihlásivší se dědici mohou se jménem pozůstalosti domáhati zrušení společenství majetku, pařířícího zůstaviteli. V tom, že pozůstalostní soud svolil k podání žaloby o zrušení společenství majetku, dlužno spatřovati souhlas jeho se zcizením společných věcí.

Nevyhledává se, by společenství bylo zrušeno ku všem věcem najednou, a to ani tehdy, je-li jedním ze spoluvlastníků pozůstalost.

Dlužno především vyšetřiti (slyšením znalců), zda lze nemovitost fysicky rozdělit, a teprve potom lze se domáhati zrušení společenství veřejnou dražbou.

Stanoviti dražební podmínky při soudním prodeji za účelem zrušení společenství k nemovitosti jest věcí soudce, který bude prováděti dražbu, nikoliv věcí nesporného soudce.

(Rozh. ze dne 3. března 1927, Rv I 985/26.)

Nemovitosti, o něž jde, byly ve spoluvlastnictví Josefa M-a a Marie Z-ové. Josef M. byl prohlášen za mrtva a za projednávání pozůstalosti po něm svolil pozůstalostní soud k tomu, by přihlásivší se dědicové domáhali se na Marii Z-ové, by spoluvlastnictví její a pozůstalosti po Josefu M-ovi k nemovitostem zapsaným ve vložkách čís. 92, 158, 173 a 270 jakož i k inventáři bylo zrušeno a to podle dražebních podmínek připojených k žalobě po předchozím dobrovolném, na společné útraty stran předsevzatém soudním odhadu dobrovolnou veřejnou dražbou a docilený výtěžek byl rozdělen mezi spoluvlastníky podle poměru jejich podílů. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Žalující strana brojí především proti názoru soudu prvního, že není k žalobě oprávněna, poněvadž není dosud zapsána v knize pozemkové jako vlastnice realit, jichž rozdělení se domáhá. Jest nesporno, že jako žalobce vystupuje pozůstalost po Josefu M-ovi ml. zastoupená přihlášenými dědici Josefem